

РЕШЕНИЕ

№ 5

гр. София, 11.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на девети декември през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Снежана Душкова

Членове: Иван Стойчев
Карамфила Тодорова

при участието на секретаря Елеонора Тр. Михайлова
в присъствието на прокурора Апелативна прокуратура - София В. Ст. Ст.
като разгледа докладваното от Карамфила Тодорова Наказателно дело за
възобновяване № 20211000601196 по описа за 2021 година

Производството е по реда на глава 33-та НПК.

Образувано е по искане на осъденото лице В.Б. за възобновяване на внохд № 338/21 на Окръжен съд Благоевград. С искането се релевира касационното основание на чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК – явна несправедливост на наказанието, наложено с въззивното решение. Искателят посочва, че производството пред Районен съд Благоевград се е развило по реда на чл. 371, т. 2 НПК с признаване изцяло на фактите по обвинението. Аргументира, че наказанието „пробация“ определено с присъдата на районния съд е съобразено с всички факти от значение за индивидуализацията на отговорността. Възразява срещу мотивите на окръжния съд за замяна на наказанието с по-тежко като грешни в частта, с която се отхвърля наличието на многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства. Моли делото да се възобнови и се отмени решението на окръжния съд.

Срещу искането е постъпило възражение от повереник на пострадалия Д. К.. Повереникът аргументира, че окръжният съд не е допуснал съществени процесуални нарушения и няма основания за възобновяване на делото. Счита наложеното на осъдения наказание за справедливо, определено от съда при обективен и безпристрастен анализ на доказателствата и правилната преценка, че липсват многобройни или изключителни смекчаващи отговорността обстоятелства. Моли искането да се остави без уважение.

Осъденото лице, редовно призовано, не се явява пред апелативния съд.

За него се явява защитник, който поддържа искането. Аргументира, че справедливото наказание е това, определено от районния съд и че неправилно въззивният съд го е изменил. Специално коментира неправилност на решението на въззивния съд, който в диспозитива е формулирал, че изменя присъдата като „увеличава“ наказанието, но по същество той не увеличавал наказанието, а налагал друго. Обосновава, че са налице многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства, тъй като осъденият е с чисто съдебно минало, с добри характеристични данни, няма висящи дела, в млада възраст е, работи, отчита извършеното като грешка и изразява съжаление. Моли да се възобнови делото, да се отмени въззивното решение и се потвърди първоначално определеното наказание „пробация“.

Представителят на Софийска апелативна прокуратура счита, че липсват основания за възобновяване на делото и моли искането да се остави без уважение.

Съдът, като съобрази доводите на страните и материалите по делото, прие следното:

Искането е неоснователно.

С присъда № 91375/16.02.2021г. по нохд № 1745/2020г. Районен съд Благоевград, в производство по реда на чл. 371, т. 2 НПК, признал подс. В. Б. Б. за виновен за това, че: На 19 октомври 2019г., около 19:30 ч. в центъра на гр. Благоевград, пред заведение „Либида“, се закарнал с убийство на Д. К. като заредил пред него газов пистолет, опрял дулото на пистолета в областта на корема му и казал: „ ... ще те разстрелям като куче тук...“, „ ... искаш ли да те застрелям още сега..“, „... искаш ли още тука да те гръмна..“, „Мале, ще го намеря и застрелям тоя“, и това закарване е могло да възбуди основателен страх от осъществяването му – престъпление по чл. 144, ал. 3 вр. ал. 1 НК, поради което и на основание чл. 55, ал. 1, т. 2 б. „б“ НК му наложил наказание „пробация“ със следните пробационни мерки: по чл. 42а, ал. 2, т. 1 НК - „задължителна регистрация по настоящ адрес“ с продължителност 10 месеца изпълнима два пъти седмично, по чл. 42а, ал. 2, т. 2 НК – „задължителни срещи с пробационен служител“ с продължителност 10 месеца по график определен от пробационния служител, по чл. 42а, ал. 2, т. 5 НК - „поправителен труд“, който се състои в удържки върху трудовото възнаграждение на подсъдимия в размер на 10% за срок от 10 месеца, в полза на държавата.

С Решение № 96 от 01.06.2021г. постановено по внохд № 338/21г. Окръжен съд Благоевград, сезиран с въззивна жалба от повереника на частния обвинител Д. К., изменил присъдата като: увеличил наказанието, отменил приложението на чл. 55, ал.1, т. 2 , б. „б“ НК и наказанието „пробация“ и вместо него, на основание чл. 58а, ал. 1 НК, наложил наказание „лишаване от свобода“ за срок от осем месеца, чието изпълнение, на основание чл. 66, ал.1 НК отложил за срок от 3 години. Потвърдил присъдата в останалата част.

Единственото оплакване на осъденото лице е срещу наказанието като явно несправедливо.

Справедливостта на наказанието е категория отразяваща характера и тежестта на извършеното деяние, както и степента, в която е засегнало защитените обществените отношения, така също и степента на опасност на дееца. То е резултат от

дейност на съда по преценяване и отчитане на всички обстоятелства със значение за наказването, както обективни, така и субективни.

За да е справедливо, наказанието, при отчитане на обективните обстоятелства, следва да е пропорционално на извършеното, а от гледна точка на субективните, следва да е съобразено с всички данни за личността на дееца. Така премерено, то не следва да е нито прекалено сурово, нито пък прекалено снизходително. Следва да е вярната мяра, достатъчна за постигане на такова въздействие върху дееца и обществото, което да гарантира, че деецът ще се поправи, а обществото, при примера на наказването, ще се въздържа от подобни прояви.

Съгласно константната съдебна практика, за да е налице явна несправедливост на наказанието е необходимо то да е наложено в такъв размер, който очевидно не съответства на обществената опасност на деянието и на дееца, на смекчаващите и отегчаващите отговорността обстоятелства, както и на целите, предвидени в чл. 36 от НК. /Р. № 375 от 30.06.2010 г. по н. д. № 346/2010 г., Н. К., III н. о. на ВКС, Р. № 61 от 07.02.2011 г. по н. д. № 804/2010 г., Н. К., III н. о. на ВКС/

Наложеното наказание, с оглед на всички релевантни обстоятелства за деянието и дееца, не е явно несправедливо. Не е налице прекомерност, нито в обективен, нито в субективен план, която да налага неговото коригиране.

Предвиденото по закон наказание за процесното престъпление е лишаване от свобода до шест години. Тъй като не е предвиден специален минимум, прилага се общият от три месеца лишаване от свобода по чл. 39, ал.1 НК.

При тази законова диференциация на отговорността, наложеното наказание от една година лишаване от свобода, редуцирано до осем месеца по реда на чл. 58а НК, е правилно отмерено. То е такова независимо от частичните грешки по съобразяването на релевантните обстоятелства, допуснати както от районния, така и от въззивния съд.

Следва да се започне с това, че районният съд е показал непоследователност при индивидуализацията на отговорността. Той едновременно е посочил, че не са налице многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства, обуславящи приложението на чл. 55 НК и че такива са налице. Това обаче, в контекста на пълните мотиви по наказанието, следва да се приеме като изолирано и декларативно съждение, за което съдът и не е изложил аргументация. Изложил е подробни мотиви точно за обратното - за наличието на хипотезата на чл. 55 НК. Това придава на описаното противоречие характер на формална грешка и случайност, които са очевидни, че не отразяват действителната воля на съда. Въззивната инстанция е забелязала противоречието и специално го е коментирала. Убедително е преценила същинското му значение на несъществен порок, който не може да доведе до отмяна на целия съдебен акт.

За да обоснове хипотезата на чл. 55 НК, районният съд е приел за многобройни смекчаващи отговорността обстоятелства младата възраст на подсъдимия, добрите характеристични данни, това че работи, мотивите за деянието – ревност, и изказаното, макар формално, съжаление. Като отегчаващо обстоятелство е приел степента на опасност на извършеното.

Въззивният съд правилно не се е съгласил с извода за наличието на смекчаващи обстоятелства в такъв обем, който да ги прави многобройни и то в контекста на

отегчаващите обстоятелства, както и изискването наказанието да е съответно на тежестта на извършеното. Взаимодействието им не позволява извод, че деянието и дееца са с толкова ниска степен на опасност, че и най – лекото предвидено по закон наказание би се явило несъразмерно тежко.

Вярно на първо място първостепенният съд е отчел като смекчаващо отговорността обстоятелство младата възраст на дееца. Въззивният съд не се е съгласил, че подсъдимият като е бил на двадесет и четири години е бил в млада възраст. Този извод е грешен.

Независимо че възрастта на подсъдимия към момента на деянието е надвишавала с шест години пълнолетната, тя все още може да се възприеме като „млада“. За нея са характерни недокрай развитите способности и социални умения за преценка значението на различни обстоятелства. Характерни са още повишената импулсивност, емоционалност, прибързаност и недообмисленост на реакциите. На лицата на тази възраст им липсва достатъчен житейски опит като важен фактор за предпазване от грешни избори. Това и прави отделните им постъпки разбираеми и по-малко укорими.

Съдебната практика не е възприела стриктни възрастови рамки за лицата определени като „млади възрастни“, такива, които макар преминали възрастта на пълнолетието, все още не са напълно улегнали и изградени възрастни индивиди. Така Решение № 207 от 30.11.2018 г. по н. д. № 704/2018 г., Н. К., II н. о. на ВКС определя като ориентировъчна, но не винаги приложима, възрастовата рамка регламентирана в чл. 38 НК, според която наказание доживотен затвор без замяна не може да се наложи на лице, което към момента на извършване на престъплението не е навършило 20 години и която възраст явно наказателният закон възприема като млада, такава която оправдава законовата привилегия. Но същевременно ВКС указва, че при анализа на смекчаващите отговорността на подсъдимия обстоятелства, оценката на възрастта му има „друго, житейско измерение“. Това житейско измерение следва да се отчита като строго индивидуално, конкретно. Т.е. не винаги и не във всички случаи само възрастта надвишаваща с до две години пълнолетната следва да се определя като „млада“, каквото разбиране е имал окръжният съд. Като друго разбиране за млада възраст може да се посочи Решение № 297 от 03.02.2017 г. по н. д. № 1117/2016 г., Н. К., II Н. О. на ВКС, според което такава възраст е и тази от 22 години. Съгласно Решение № 195 от 13.07.2017 г. по н. д. № 560/2017 г., Н. К., II Н. О. на ВКС - такава е възрастта от 23 години. Съгласно Решение № 510 от 22.11.2012 г. по н. д. № 1615/2012 г., н. К., I н. о. на ВКС такава е възрастта до 26 години, като се посочва, че в този смисъл е и съдебната практика. Съгласно Постановление № 1 от 09.06.1980г. по н. д. № 1/1980 г., Пленум на ВС, за младежи се считат лица до 29 години. ВС специално е указал, че макар по отношение на младежите от 18 до 29 г. възраст да „не съществуват специални законни изисквания или облекчения, но на основание разпоредбата на чл. 54, 55 във връзка с чл. 36 НК съдилищата следва също да отделят значително внимание за разкриване личността им и да отчитат и тяхната възраст в комплекса от обстоятелства от значение за определяне на наказанията.“

Изложеното идва да потвърди необходимостта от строго индивидуален подход при преценката на обстоятелството „възраст“ в отношението му към деянието и дали

действително го е улеснило, ако да - в каква степен.

Тук може да се посочи, че сам законодателят няма еднообразно разбиране за възрастовите рамки на „младата възраст“ и че в други, специални закони, е показал различен подход, при който „младежката възраст“ попада в по-широк диапазон от този по НК. Такъв закон е Законът за младежта, който в § 1 от Допълнителните разпоредби, дефинира като „младежи“ лица на възраст от 15 до 29 години включително. Ясно е показано, че „младежта“ е тази част от обществото, която за правилното си функциониране се нуждае все още от завишена грижа на държавата. Специално в нормата на чл. 2 от Закона за младежта е регламентирано, че държавата следва да има политика, при която да създава благоприятни условия за пълноценно личностно развитие и за участие на младежта в обществения и икономическия живот.

Следователно, осъденият като е бил на 24 години, и като подчинен в извършеното повече на темперамента и емоциите си, още повече поради движещия мотив – ревност, е бил все още в млада възраст. Възрастта е имала роля като субективен фактор обуславящ извършеното. Това проличава и в демонстрираната от осъдения незряла преценка за начина, по който може да разрешава проблемите си. Осъденият и по чисто законови критерии на специалния Закон за младежта се възприема на такъв етап от социалното си и личностово развитие и функциониране, който го отличава от възрастните. В този план възрастта му и може да се разглежда като смекчаващо отговорността обстоятелство. Но все пак на това обстоятелство следва да се придава относително малко значение за смекчаване на отговорността, доколкото макар млада, възрастта е достатъчно отдалечена от пълнолетието, поради което не бива да се надценява.

Районният съд е отчел като смекчаващо обстоятелство изразеното от подсъдимия съжаление, независимо че било формално. От своя страна въззивният съд е ревизирал тази оценка, като е счел, че формалността на съжалението пречи то да се определи като смекчаващо обстоятелство със значителна относителна тежест. Когато обаче са квалифицирали изразеното от подсъдимия съжаление като „формално“ и двете инстанции са допуснали грешка. Определението „формална“ не почива на никакви факти, които го обосновават. Такива не са и посочени от решаващите съдилища. В тази им част мотивите им са декларативни.

Подсъдимият на два пъти пред районния съд е изразявал съжалението си за извършеното. Няма причини този акт да се оценява като неискрен, извършен само за постигане целта за намаляване на наказанието, без да отговаря на истинските чувства и мисли на лицето. Неясно е какво още, според съдилищата е следвало да се добави към тази позиция, така че да не е „формална“. Като заявено, и то двукратно, отношението на подсъдимия към извършеното е такова, каквото го е заявил. Няма основания да се счита за неотговарящо на действителността.

При така изложеното, към кръга на смекчаващите отговорността обстоятелства следва да се прибави и изразеното съжаление, така както това е направил районният съд, без уговорката, че е формално.

По-натам и двете решаващи инстанции са приели като смекчаващо обстоятелство добрите характеристични данни за подсъдимия. Тази оценка е грешна.

По делото не се намират данни със съдържание на характеристични, такива, които да дават представа за социалното поведение, темперамент, морални ценности и разбирания на подсъдимия. Неясно е въз основа на какво съдилищата са приели и това обстоятелство. Те не са и цитирали съответен доказателствен източник.

От друга страна, неправилно съдилищата не са отчели значението на чистото съдебно минало на подсъдимия като несъмнено смекчаващо обстоятелство.

По – натам, неправилно въззивният съд е отхвърлил значението на трудовата заетост като отделно смекчаващо обстоятелство. Независимо че полагането на труд може да се разглежда като елемент от общата положителна характеристика на личността, то има своето отделно самостоятелно значение.

За да мотивира многобройност на смекчаващите отговорността обстоятелства, районният съд е прибавил към тях и мотива на престъплението, като извършено от ревност. Правилно въззивният съд не се е съгласил с тази оценка.

Поначало ревността не е в регистъра на обществено приемливите стимули на поведение. Тя се съпътства с негативни егоистични подбуди, желание за контрол, доминиране и собственическо отношение, които не представят лицето в положителен план. По правило ревността като движещ мотив не снижава опасността на дееца, освен ако не е породена от насрещна провокация, обективно накърняваща честта и достойнството. Но, както е констатирал и окръжният съд, св. М., като обект на ревността, не се е намирала в отношения с подсъдимия, които да предполагат подобни емоционални състояния. Освен всичко друго свидетелката е била на 14 години, възраст достатъчно ниска, за да допуска интимни обвързани отношения или претенции за обвързаност. Нито тя, нито пострадалият са имали провокативно поведение, насочено към честта и достойнството на подсъдимия, така щото извършеното от него да намира приемливо обяснение.

На следващо място, вярна е преценката и на двете инстанции за тежестта на конкретното деяние като отегчаващо обстоятелство. Правилно като засилващи степента на опасност на деянието, респективно и на извършителя му, съдилищата са разгледали такива особености на извършеното като неговия обект - непълнолетно момче, с психика много по-уязвима и предполагаща нанесените емоционални травми да са дълбоки и трайни. Пострадалият К. е бил на 15 години, възраст на която трудно би могъл да се защити сам, която предполага неговата безпомощност и обективно изпитване на много по-силни състояния на страх и шок от опасността насочена срещу него. Тези състояния са напълно обясними като се имат предвид конкретните действия на подсъдимия. Подсъдимият отправил закана като заредил пистолета, което обикновено се прави преди произвеждане на изстрел, след което опрял пистолета в корема на пострадалия. Това придружавал със словесни груби закани. Тези действия са били възприети от пострадалия като действителна конкретна заплаха за живота му. Подсъдимият неколккратно е отправял застрашителните изрази.

Опасността на деянието не се намалява от това, че използваният от подсъдимия пистолет бил газов. За всяко трето лице, газовият пистолет изглежда истински огнестрелен и се възприема като извънредно опасно средство. Изстрел произведен от такъв пистолет се очаква да бъде и смъртоносен. Действията с пистолета допълнително

са засилили въздействието на словесните закани и са показвали опасна решимост на дееца. Всички тези елементи на деянието в комплексното им въздействие усилват неколукратно изпитвания от жертвата страх, силата и продължителността на психически травми, особено като се отчете непълнолетната възраст. Последици от това, очаквано, могат да бъдат влошаване на социалното функциониране, снижаване на самооценката, а доколкото пострадалият е бил и ученик, и влошаване на представянето му в училище с риск от трайни последици за бъдещето му изобщо.

По-тежките последици на извършеното като отпечатък върху психиката на пострадалия са добре обективирани и в проведената по делото съдебно - психиатрична експертиза, отбелязана в мотивите на присъдата. Установено е, че случаят се е отразил негативно на психичното състояние на Д. К., довело до развитие на остра стресова реакция у него продължила 2-3 дни, след което е развил посттравматично стресово разстройство, прояви на което са налице и към времето на изследването и което е трайна последица от инцидента.

Подсъдимият е съзнавал ниската възраст на пострадалия, това че е по -уязвима и безпомощна жертва, че може да причини по-тежки от средните поражения на психиката, тъй като предизвиканият страх би бил много по-силен, в сравнение с този на възрастен индивид.

По-натам, съдилищата не са отчетели значението и на друго отегчаващо обстоятелство - това, че месец преди инкриминираното деяние подсъдимият е имал друга подобна проява спрямо пострадалия.

Изложеното, макар да илюстрира немного прецизния подход на решаващите съдилищата когато са преценявали релевантните за отговорността обстоятелства, не води до промяна на крайния резултат на наложеното от въззивната инстанция наказание като справедливо. Наказанието от една година лишаване от свобода е към минимума предвиден в закона, при значителен превес на смекчаващите отговорността обстоятелства, която индивидуализация напълно отговаря на конкретната опасност на деянието и на личността на извършителя. Намаляването на размера на наказанието по реда на чл. 58а НК води до следващо по-голямо смекчаване поради приноса на подсъдимия по чл. 371, т. 2 НПК.

Същевременно не се обосновават нито многобройни, нито едно, но изключително смекчаващо отговорността обстоятелство, които да правят и най-лекото предвидено наказание несъответно на опасността на деянието и дееца. Ще се напомни съдебната практика, според която правилата на чл. 55 НК визират едно изключение, което трябва да се прилага внимателно, при действителна наличност на изключителни или многобройни смекчаващи обстоятелства и конкретното деяние да е със значително по-ниска обществена опасност от типичната за съответния вид престъпление. /в този смисъл Решение № 282 от 22.06.1982 г. по н. д. № 279/1982 Г., II н. о. на ВС/. В случая не се обосновава такова изключение.

Вярно е, както отбелязва и защитата, че окръжният съд не е формулирал диспозитива на решението си най-точно, тъй като е постановил, че „увеличава“ наказанието на подсъдимия. Прецизният диспозитив е следвало да бъде за отмяна на наказанието и налагане вместо него на друго. Това е така доколкото „увеличаване“ на

наказанието предполага запазване на неговия вид, но промяна на размера му. Независимо от тази непрецизност, ясна е волята на съда да наложи друго наказание - „лишаване от свобода“, а не „пробация“. Това е така, защото съдът изрично и недвусмислено е отменил приложението на чл. 55, ал.1, т. 2, б. „б“ НК и на основание чл. 58а, ал. 1 НК е наложил вместо „пробация“ наказание „лишаване от свобода“.

Като неоснователно искането за възобновяване на делото следва да се остави без уважение.

Мотивиран от изложеното, Софийски апелативен съд, наказателно отделение, 1 – ви състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искане на осъденото лице В. Б. Б. за възобновяване на внохд № 338/21 на Окръжен съд Благоевград.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____